

Betreft: Tussentijdse ecologische rapportage
Locatie: Mozartweg 54 te Amersfoort
Datum: 22 juni 2018
Uitvoering: -
Ecoloog: 06-27564247
Steller: Peter van der Linden, ecooloog

Voor de planlocatie aan de Mozartweg 54 te Amersfoort, worden ruimtelijke plannen voorbereid. Het voornemen is om de bestaande RK Heilige Geest kerk te slopen, zodat er ruimte kan worden gemaakt voor nieuwbouw. Voor de ruimtelijke plannen wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten en het maken van een analyse van de mogelijke effecten op die soorten, als gevolg van de werkzaamheden. Op 15 februari 2018 is binnen de planlocatie een oriënterend ecologisch onderzoek – een zogenoemde quickscan Ecologie – uitgevoerd. Uit de resultaten van de quickscan Ecologie is gebleken dat de aanwezigheid van vleermuizen, gierzwaluwen (*Apus apus*) en huismussen (*Passer domesticus*) in de te slopen bebouwing, niet op voorhand kunnen worden uitgesloten. Voordat de ruimtelijke plannen kunnen worden gerealiseerd en de sloop kan plaatsvinden, is – in het kader van de Wet natuurbescherming – een afdoend onderzoek naar vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen noodzakelijk.

De voorliggende notitie geeft een beschrijving van de resultaten uit de quickscan Ecologie en de tussentijdse resultaten van het afdoend onderzoek naar huismussen. Het afdoend onderzoek naar vleermuizen en gierzwaluwen zal in het voorjaar en in het najaar van 2018 worden afgerond.

Quickscan Ecologie

Om een goed oordeel te geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren, is op 15 februari 2018 door een ecooloog van bureau Els & Linde een bezoek gebracht aan de planlocatie. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn, die schade kunnen ondervinden van de geplande ontwikkelingen. Daarbij is gezocht naar sporen van dieren en is op basis van de begroeiing en de opbouw van het landschap, geschat of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. De effecten zijn beoordeeld als gevolg van de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Tevens is geanalyseerd of de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de veranderingen te bereiken, een effect veroorzaken.

Bevindingen

Tijdens het veldonderzoek op 15 februari 2018 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats, is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende planten en die-

ren in de directe omgeving van de planlocatie. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd, waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale (Utrecht) en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. Het bronnenonderzoek is uitgevoerd gericht op soorten die in de omgeving van de planlocatie verwacht worden. De huismus wordt in de omgeving van de planlocatie gemeld.

Beschermde planten

De planlocatie is grotendeels verhard en bebouwd. Langs de zuidzijde van het kerkgebouw is een parkeerterrein aangelegd. De tredvegetatie tussen de verharding is niet of nauwelijks ontwikkeld. Langs het kerkgebouw en het parkeerterrein zijn bomen en struiken aangeplant en groeien algemeen voorkomende tuinplanten. Het terrein langs de westzijde van het kerkgebouw is ingezaaid met gras. Langs het grasveld – grenzend aan de straatzijde – zijn enkele bomen aangeplant. Langs de noordzijde van het kerkgebouw zijn tevens bomen en struiken aangeplant en groeien op enkele plekken cultivars naast wilde en verwilderde planten. Direct ten oosten van het kerkgebouw ligt een grote vijver. Tijdens de quickscan Ecologie zijn binnen de planlocatie geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Beschermde plantensoorten zijn binnen de planlocatie ook niet te verwachten.

Vleermuizen

De te slopen bebouwing binnen de planlocatie is tijdens de quickscan Ecologie nauwkeurig onderzocht op het voorkomen van potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. Tijdens het veldonderzoek zijn op verscheidene plekken in de gevels van het kerkgebouw geschikte in- en uitvliegopeningen voor vleermuizen aangetroffen. Vleermuizen zijn strikt beschermd via de Wet natuurbescherming. Voor uitvoering van de beoogde ruimtelijke plannen en dus de sloop van het aanwezige kerkgebouw is een afdoend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk.

Binnen de planlocatie zijn geen bomen aangetroffen met geschikte holten en spleten voor vleermuizen. Binnen de planlocatie zijn geen potentiële vliegroutes van vleermuizen vastgesteld door het ontbreken van lijnvormige landschapselementen, die een verbinding kunnen vormen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De planlocatie is potentieel geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Door de nieuwbouw zal een deel van het in potentie geschikte foerageergebied voor vleermuizen verloren gaan. Echter zijn in de omgeving van de planlocatie voldoende alternatieve foerageergebieden voor vleermuizen aanwezig. Door de ruimtelijke ontwikkelingen is er geen sprake van mogelijke aantasting van vliegroutes en of essentiële foerageergebieden. Vervolgstappen voor vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Vogels met een jaarrond beschermd nest

Tijdens de quickscan Ecologie is gezocht naar aanwijzingen voor het voorkomen van vogels – zoals huismus en gierzwaluw - met een vaste verblijfplaats in het kerkgebouw. Hierbij is gekeken naar potentieel geschikte nestplekken voor vogels met een jaarrond beschermd nest, schijfsporen, veren, braakballen en andere aanwijzingen. Tijdens het veldonderzoek zijn op enkele plekken – met name in de schoorsteen – geschikte nestplekken voor de gierzwaluw en of de huismus aangetroffen. De gierzwaluw en de huismus zijn strikt beschermd via de Wet natuurbescherming. Voor de uitvoering van de beoogde plannen en dus de sloop van het aanwezige kerkgebouw is een afdoend onderzoek naar de gierzwaluw en de huismus noodzakelijk.

Algemene broedvogels

Tijdens het veldonderzoek zijn soorten als merel (*Turdus merula*), houtduif (*Columba palumbus*), waterhoen (*Gallinula chloropus*) en wilde eend (*Anas platyrhynchos*) binnen de planlocatie c.q. in de directe omgeving waargenomen. In de begroeiingen binnen de planlocatie zijn algemene broedvogels niet uit te sluiten. Om verstoring te voorkomen dienen de werkzaamheden buiten om de broedperiode – maart tot en met juli – te starten.

Herpetofauna & vissen

Direct ten oosten van de planlocatie ligt een grote vijver. In de vijver worden soorten als bastaardkikker (*Pelophylax klepton esculentus*), gewone pad (*Bufo bufo*) en bruine kikker (*Rana temporaria*) verwacht. De vijver valt buiten de ruimtelijke procedure.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde bijzondere insecten of overige soorten te verwachten binnen de planlocatie. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; de planlocatie voldoet hier niet aan. De aanwezigheid van beschermde overige soorten worden daarom uitgesloten binnen de planlocatie.

Zorgbeginsel Wet natuurbescherming

In de nieuwe Wet natuurbescherming is het zorgbeginsel aangescherpt. Bij het bouwbesluit dient te worden afgewogen wat de effecten zijn op soorten die vallen onder het zorgbeginsel. Voorafgaande en tijdens de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de soorten die vallen onder het zorgbeginsel van de Wet natuurbescherming. Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecooloog - in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhopen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten het werkterrein intact te worden gelaten.

Er dient terughoudend te worden omgegaan met het gebruik van verlichting tijdens de werkzaamheden. Uit voorzorg dienen de werkzaamheden bij daglicht te worden uitgevoerd om een effect op lichtgevoelige soorten in de omgeving van de planlocatie te voorkomen.

Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Arkemheen ligt op ruim 8 kilometer afstand van de planlocatie. Ten oosten van de planlocatie op ruim 500 meter afstand liggen de gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Van de ruimtelijke plannen wordt geen toename van de emissie verwacht. Een berekening van de depositie is niet noodzakelijk. Vanwege de afstand tussen het Natura 2000-gebied en de planlocatie en de aard van de werkzaamheden kan een effect van andere oorzaken, zoals geluid, licht of grondwaterstromen, op voorhand worden uitgesloten. Van de ruimtelijke plannen zijn evenmin effecten op het Natuurnetwerk Nederland te verwachten.

Afdoend onderzoek huismussen

Voor het afdoend onderzoek is het van belang dat de inventarisaties worden uitgevoerd volgens enkele regels. Het gaat om voldoende inspanning met geschikte technieken, in het optimale seizoen en door gekwalificeerd personeel. De gebruikte methoden en technieken worden aangepast op de situatie en op de te verwachten soorten. Hierbij wordt een afweging gemaakt, welke methoden en technieken het meest geschikt c.q. efficiënt zijn. Voor verschillende soorten zijn protocollen verschenen of kan worden teruggevallen op wetenschappelijke literatuur, gericht op het inventariseren van soorten. Daarnaast zijn er voor een beperkte lijst soorten, zogenoemde kennisdocumenten van BIJ12 verschenen. Voor het inventariseren van beschermde soorten gebruikt Els & Linde de verschillende genoemde bronnen, aangevuld met terrein- en soortkennis van de ecooloog. Belangrijk onderdeel van een afdoend onderzoek is dat de gebruikte techniek op een juiste manier wordt vastgelegd, zodat het onderzoek is te reproduceren.

De inventarisatie van de huismus wordt met zonsopkomst gestart en geëindigd op het moment dat de aanwezigheid van de huismus en de functies binnen de planlocatie, zijn vastgesteld. De weersomstandigheden tijdens de inventarisaties moeten voldoende gunstig zijn voor een betrouwbaar resultaat. Tijdens de inventarisaties dient het droog en rustig weer te zijn en is een minimale temperatuur van ongeveer 5 °C van belang. Voor huismussen zijn twee inventarisaties voldoende als tussen 1 april en 15 mei wordt geïnventariseerd. Wordt er (deels) buiten deze periode gezocht, dan zijn er vier inventarisaties noodzakelijk.

Bevindingen

Inventarisatie huismus – 6 april 2018

Op 6 april 2018 is een ochtendinventarisatie uitgevoerd naar huismussen binnen de planlocatie aan de Mozartweg 54 te Amersfoort. De inventarisatie is door een ecooloog van bureau Els & Linde uitgevoerd. De weersomstandigheden tijdens de inventarisatie waren voldoende gunstig voor een betrouwbaar resultaat.

De ochtendinventarisatie naar de huismus is gestart om 07:00 uur langs de oostzijde van het gebouw. De planlocatie is lopend doorkruist. Tijdens de inventarisatie is gekeken naar geschikt habitat en zijn de begroeiingen langs de bebouwing geïnspecteerd op het voorkomen van huismussen. Er is gelet op zingende mannetjes en paartjes die de aanwezigheid van een nestplaats verraden. Aanvullend is gezocht naar nesten en uitstekend nestmateriaal. Tij-

dens de inventarisatie is tevens gelet op de aanwezigheid van andere strikt beschermde soorten binnen de planlocatie.

Waarnemingen

Binnen de planlocatie zijn geen huismussen of andere strikt beschermde soorten aangetroffen. Soorten als houtduif, merel en ekster (*Pica pica*) zijn in de omgeving van de planlocatie waargenomen. Ten zuiden van de planlocatie is een (verlaten) nest van een kraaiachtige vogel aangetroffen.

Inventarisatie huismus – 17 april 2018

Op 17 april 2018 is wederom een ochtendinventarisatie uitgevoerd naar huismussen binnen de planlocatie. De inventarisatie is door een ecooloog van bureau Els & Linde uitgevoerd. De weersomstandigheden tijdens de inventarisatie waren voldoende gunstig voor een betrouwbaar resultaat.

De ochtendinventarisatie naar de huismus is gestart om 06:30 uur langs de westzijde van het gebouw. De planlocatie is lopend doorkruist. Tijdens de inventarisatie is gekeken naar geschikt habitat en zijn de begroeiingen langs de bebouwing geïnspecteerd op het voorkomen van huismussen. Er is gelet op zingende mannetjes en paartjes die de aanwezigheid van een nestplaats verraden. Aanvullend is gezocht naar nesten en uitstekend nestmateriaal. Tijdens de inventarisatie is tevens gelet op de aanwezigheid van andere strikt beschermde soorten binnen de planlocatie.

Waarnemingen

Binnen de planlocatie zijn geen huismussen of andere strikt beschermde soorten aangetroffen. Soorten als houtduif, merel en ekster zijn in de omgeving van de planlocatie waargenomen.

Conclusie en advies

Uit de resultaten van quickscan Ecologie van 15 februari 2018 is gebleken dat de aanwezigheid van vleermuizen, gierzwaluw en huismus in de te slopen bebouwing niet op voorhand kan worden uitgesloten. Voor uitvoering van de beoogde ruimtelijke plannen en dus de sloop van het aanwezige kerkgebouw is een afdoend onderzoek naar vleermuizen en vogels met een jaarrond beschermd nest noodzakelijk.

De onderzoeken naar vleermuizen, gierzwaluw en huismus dienen in het optimale seizoen te worden uitgevoerd. Vleermuizen dienen tweemaal in de periode van half mei tot en met half juli (zomer c.q. kraamkolonies, essentiële jachtgebieden en vliegroutes) en tweemaal in de periode augustus tot en met september (zwermende dieren, paarterritoria,) te worden geïnventariseerd. Voor de gierzwaluw zijn drie inventarisaties in de periode van 15 mei tot en met 15 juli noodzakelijk. Voor de huismus zijn twee inventarisaties in de periode van 1 april tot en met 15 mei noodzakelijk.

Het afdoend onderzoek naar huismussen is inmiddels afgerond. Uit de resultaten van het afdoend onderzoek is gebleken dat binnen de planlocatie geen nestplekken van de huismus aanwezig zijn. Binnen de planlocatie c.q. in de directe omgeving van de planlocatie zijn tijdens de inventarisaties geen huismussen aangetroffen.

Het afdoend onderzoek naar vleermuizen en gierzwaluwen zal in het voorjaar en in het najaar van 2018 worden afgerond.

Zorgplicht

Binnen de planlocatie zijn enkele soorten te verwachten waarmee rekening moet worden gehouden. Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecooloog - in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhopen, hout- en steenstapels en dergelijke, dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten het werkkerrein intact te worden gelaten.

In de begroeiingen binnen de planlocatie zijn algemene broedvogels niet uit te sluiten. Om verstoring te voorkomen dienen de werkzaamheden buiten om de broedperiode – maart tot en met juli – te starten.

Er dient terughoudend te worden omgegaan met het gebruik van verlichting tijdens de werkzaamheden. Uit voorzorg dienen de werkzaamheden bij daglicht te worden uitgevoerd om een effect op lichtgevoelige soorten in de omgeving van de planlocatie te voorkomen.

Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland

Van de ruimtelijke plannen worden geen effecten op het Natura 2000-gebied en het Natuurnetwerk Nederland verwacht. Vanwege de afstand tussen het Natura 2000-gebied en de planlocatie en de aard van de werkzaamheden kan een effect van andere oorzaken, zoals geluid, licht of grondwaterstromen, op voorhand worden uitgesloten. Er is geen vergunning van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Er is geen melding van de PAS noodzakelijk.

Preventieve maatregelen

Om onnodige vertraging te voorkomen is geadviseerd om preventieve maatregelen te nemen voor vleermuizen. Voorgesteld is om vóór de actieve periode van vleermuizen vier alternatieve kraamverblijfplaatsen aan te bieden. Met de preventieve maatregelen wordt voorkomen dat er extra tijd verloop is voor de zogenoemde gewenningstijd (dat kan oplopen tot een seizoen (mei - september)). Als de maatregelen worden getroffen nadat het onderzoek is uitgevoerd en nadat de ontheffing is verkregen, dan loopt de gewenningstijd in de zomer van 2019. Door de maatregel nu te nemen wordt een jaar winst behaald. Opgemerkt moet worden dat de maatregelen inspelen op de algemeen voorkomende vleermuizen. Theoretisch – maar niet waarschijnlijk - worden andere soorten aangetroffen dan waarvoor de verblijfplaatsen zijn bedoeld.

Onder begeleiding van een ecooloog van bureau Els & Linde zijn reeds twee kraamkasten aan de westgevel van het wooncomplex met nummers 45/47 opgehangen en twee kraamkasten aan de zuidgevel van de Caeciliaschool. Zowel het wooncomplex als de Caeciliaschool bevinden zich binnen 50 meter afstand van de planlocatie.

Peter van der Linden
Els & Linde B.V.

Bijlagen: foto's planlocatie

